

ONDER EMBARGO TOT: 11 juli 2024, 06:00 MET

Joden in Europa hebben nog steeds te maken met wijdverbreid antisemitisme

Er blijft sprake van antisemitisme in de EU, zowel online als offline. Velen zien zich gedwongen hun Joodse identiteit te verbergen vanwege zorgen over hun veiligheid en frequente ervaringen met pesterijen en intimidatie. Dit zijn alarmerende inzichten uit de meest recente onderzoek van het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten (FRA). De EU en een aantal lidstaten hebben maatregelen en actieplannen ingevoerd om antisemitisme aan te pakken. De EU-landen moeten deze inspanningen intensiveren om ervoor te zorgen dat Joden een waardig leven kunnen leiden, vrij van haat en angst. Dit is juist nu van belang gezien de impact van het aanhoudende conflict in het Midden-Oosten op de Joodse gemeenschappen in Europa.

De [derde onderzoek van FRA over discriminatie van en haatmisdrijven tegen Joden in de EU](#) biedt inzicht in hun ervaringen met en percepties van antisemitisme en toont de problemen waarmee zij worden geconfronteerd als zij openlijk Joods willen zijn.

De onderzoek dateert van vóór de aanslagen van Hamas van 7 oktober 2023 en de militaire reactie van Israël in Gaza. Maar het enquêteverslag bevat ook informatie over antisemitisme die recentelijk is verzameld bij 12 organisaties van Joodse gemeenschappen. Joodse mensen hebben sinds oktober 2023 met meer antisemitische incidenten te maken gekregen. Sommige organisaties melden zelfs een stijging van meer dan 400 % melden.

Uit de onderzoek komt het volgende beeld naar voren:

- **Toenemend antisemitisme:** 80 % van de respondenten geeft aan dat het antisemitisme in hun land in de vijf jaar vóór de onderzoek is toegenomen.
- **Wijdverbreid antisemitisme online:** 90 % van de respondenten kreeg online in het jaar voorafgaand aan het onderzoek te maken met antisemitisme.
- **Antisemitisme in de openbare ruimte:** in het jaar voor de onderzoek had 56 % van de respondenten offline te maken met antisemitisme van mensen die ze kennen en 51% met antisemitisme in de media.
- **Pesten en intimidatie:** 37 % van de respondenten zegt in het jaar voorafgaand aan de onderzoek te zijn lastiggevallen vanwege hun Joods-zijn. De meeste van hen hebben meermaals met pesterijen en intimidatie te maken gehad. Antisemitische pesterijen, intimidatie en geweld vinden meestal plaats op straat, in parken en winkels.
- **Zorgen over veiligheid:** De meeste respondenten blijven zich zorgen maken over hun eigen veiligheid (53 %) en die van hun gezin (60 %). In de loop der jaren is uit onderzoek van het FRA gebleken dat het antisemitisme tijdens spanningen in het

Midden-Oosten toeneemt. In dit onderzoek heeft 75 % van de respondenten het gevoel dat mensen hen vanwege hun Joods-zijn verantwoordelijk houden voor het handelen van de Israëliëse regering.

- **Verborgen identiteit:** 76 % van de respondenten geeft aan ten minste af en toe de eigen Joodse identiteit te verbergen en 34 % vermijdt Joodse evenementen of locaties omdat zij zich niet veilig voelen. Als reactie op online antisemitisme vermijdt 24 % van de geënquêteerden het plaatsen van inhoud waardoor zij als Joods kunnen worden geïdentificeerd, en 23 % zegt de deelname aan onlinediscussies te hebben beperkt, terwijl 16 % minder gebruik heeft gemaakt van bepaalde platforms, websites of diensten.

De EU en de lidstaten hebben maatregelen tegen antisemitisme genomen, die tot enige vooruitgang hebben geleid. Het gaat onder meer om [de allereerste EU-strategie ter bestrijding van antisemitisme](#) en [actieplannen in sommige EU-landen](#). In het verslag worden concrete manieren voorgesteld om op die vooruitgang voort te bouwen:

- **Monitoring en toereikende financiering van strategieën en actieplannen ter bestrijding van antisemitisme:** Daartoe behoort ook het vaststellen van plannen ter bestrijding van antisemitisme in de EU-landen die nog niet over dergelijke plannen beschikken, en het ontwikkelen van indicatoren om de voortgang te monitoren.
- **Waarborgen van de veiligheid van Joodse gemeenschappen:** Landen moeten meer investeren in de bescherming van Joodse mensen, in nauwe samenwerking met de betrokken gemeenschappen.
- **Bestrijding van antisemitisme online:** Onlineplatforms moeten antisemitische online content aanpakken en verwijderen in overeenstemming met de [EU-wet inzake digitale diensten](#). Ook moeten zij meer medewerking verlenen bij het onderzoeken en vervolgen van illegale antisemitische online content.
- **Aanmoedigen van aangiften en verbeteren van de registratie van antisemitisme:** De nationale autoriteiten dienen meer inspanningen te leveren om Joden bewuster te maken van hun rechten, hen aan te moedigen aangifte te doen van antisemitische incidenten en de registratie van dergelijke incidenten te verbeteren. Hiertoe dient ruimer gebruik te worden gemaakt van meldingen door derden en anonieme meldingen.

De onderzoek werd gehouden onder burgers in België, Denemarken, Duitsland, Frankrijk, Hongarije, Italië, Nederland, Oostenrijk, Polen, Roemenië, Spanje, Tsjechië en Zweden, waar naar schatting ongeveer 96 % van de Joodse bevolking van de EU leeft. Meer dan 8 000 Joden van 16 jaar en ouder hebben tussen januari en juni 2023 deelgenomen aan de online-onderzoek. Dit is de derde onderzoek in zijn soort, na die van [2013](#) en [2018](#).

FRA-directeur [Sirpa Rautio](#) over het thema:

“Europa beleeft een golf van antisemitisme, die deels wordt aangewakkerd door het conflict in het Midden-Oosten. Hierdoor worden Joodse mensen ernstig beperkt in hun mogelijkheden om een leven in veiligheid en waardigheid te leiden. We moeten de bestaande wetten en strategieën om gemeenschappen te beschermen tegen alle vormen van haat en intolerantie, zowel online als offline, toepassen en verder ontwikkelen. In een steeds meer gepolariseerde samenleving moeten we dringend de boodschap van tolerantie

verspreiden en respect voor de fundamentele rechten en vrijheden van iedereen afdwingen."

Voor meer informatie kunt u het [perspakket](#) raadplegen of contact opnemen met media@fra.europa.eu / Tel. +43 1 580 30 653